

5. Opis założonych osiągnięć ucznia

Modul	Lp.	Temat	Szczegółowe osiągnięcia ucznia Uczeń:	Indywidualizacja	
				Specyficzne trudności w uczeniu się Uczeń:	UCZEŃ ZDOLNY – wymagane szczegółowe osiągnięcia oraz dodatkowo Uczeń:
	1.	Lekcja organizacyjna.	- zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania;		
I. System obronności Rzeczypospolitej Polskiej	2.	Polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa.	- rozumie pojęcia: polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa; - wymienia i uzasadnia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa; - wskazuje i omawia główny cel bezpieczeństwa militarne państwa; - zna pojęcia: koalicja, sojusz; - wie, co to jest NATO i UE; - wskazuje zmiany, jakie wiążą się ze wstąpieniem Polski do NATO i UE; - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności RP;	- wymienia polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa; - wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu państwa; - wie, co to jest NATO i UE;	- wyjaśnia przyczyny i skutki wstąpienia Polski do NATO i UE;
	3.	Powinności obronne obywateli.	- wie, na czym polega pełnienie służby wojskowej; - wie, w jakich sytuacjach obywatel może być powołany do Sił Zbrojnych RP; - rozumie pojęcia: świadczenie osobiste i świadczenie rzeczowe;	- wymienia i omawia powinności obronne obywateli RP; - wymienia konstytucyjne	- zna zakres działania wojskowych komend uzupełnień; - lokalizuje w swoim miejscu zamieszkania

			<ul style="list-style-type: none"> - omawia obowiązki obywatela wobec ojczyzny; - wyjaśnia, czym jest powszechny obowiązek obrony; - wskazuje i omawia obowiązki wynikające z przydziałów kryzysowych i mobilizacyjnych; - wymienia i omawia powinności obronne obywateli RP; - wymienia i omawia formy powszechnego obowiązku obrony; - wymienia i omawia zadania obronne, które można realizować w czasie pokoju; - wskazuje, na czym polega pełnienie służby w obronie cywilnej; - uzasadnia konieczność uczestnictwa w ćwiczeniach samoobrony na wypadek działań wojennych; 	<p>obowiązki obywatela;</p>	<p>wojskowe komendy uzupełnień;</p> <p>- zna kategorie zdolności do czynnej służby wojskowej;</p>
II. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	4.	Organizacja Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; - wie, kto kieruje Siłami Zbrojnymi w czasie pokoju i w czasie wojny; - wyjaśnia skrót NSR; - wymienia zadania: Szefa Sztabu Generalnego, Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych, Szefa Inspektoratu Sił Zbrojnych, dowódcy okręgu wojskowego, szefów wojewódzkich Sztabów Wojskowych; - omawia rolę NSR w Wojsku Polskim; - uzasadnia konieczność reformowania polskiej armii; 	<p>- potrafi wyjaśnić, czym są Siły Zbrojne i jakie są ich zadania;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omawia główne reformy, jakie przeprowadzono w polskiej armii; - wskazuje jednostki wojskowe stacjonujące w pobliżu jego miejscowości oraz omawia ich zadania i znaczenie;
	5.	Rodzaje wojsk oraz służb w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje wojsk SZ RP; - wymienia zadania i rodzaje Wojsk Lądowych; - przedstawia zakres działań wojsk wchodzących w skład Sił Powietrznych; - wymienia zadania Marynarki Wojennej; - wyszczególnia rodzaje wojsk specjalnych; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje wojsk oraz służb w Siłach RP; - zna pojęcie Służby Specjalnej; 	<ul style="list-style-type: none"> - zdobywa z różnych źródeł informacje na temat misji pokojowych, w których biorą udział SZ RP;

III. Ochrona ludności i obrona cywilna			<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wymienić podstawowe zadania Żandarmerii Wojskowej; - wskazuje zakres działań służb specjalnych; 		
	6.	Międzynarodowe Prawo Humanitarne.	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - wie, kim był Henry Dunant; - omawia założenia Konwencji Genewskiej z 1864 r.; - wskazuje znaki ochrony zabytków; - wie, czym jest umowa międzynarodowa; - wymienia i omawia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - omawia postanowienia Konwencji Haskiej z 1954 roku; - wymienia zadania Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża; - uzasadnia konieczność utworzenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego; - wie, kim jest kombatant w myśl MPH; - wie, czym zajmował się Trybunał Norymberski; - wyjaśnia powód powołania Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze; 	- wyjaśnia podstawowe zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego;	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznaje się wybranym przez siebie tekstem MPH i go prezentuje; - odnajduje w swojej okolicy budynki oznaczone symbolami ochrony ogólnej lub specjalnej, wyjaśnia, dlaczego zastosowano taką ochronę; - omawia zbrodnie ludobójstwa XX wieku;
	7.	Systemy ostrzegania przed zagrożeniami.	<ul style="list-style-type: none"> - zna rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych; - omawia zadania Obrony Cywilnej; - zna sposoby ogłaszania alarmów oraz ich odwoływania; - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu powietrznego i alarmu o skażeniach; - przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożeń; - omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami; - zna sposoby przeciwdziałania panice; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje sygnałów alarmowych; - wie, jakie urządzenia wykorzystuje się do ogłaszania i odwoływania alarmów; - zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację multimedialną przedstawiającą system ostrzegania przed zagrożeniami;

	8.	Ewakuacja osób i mienia.	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje ewakuacji; - zna zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji; - wie, jakie są cele ewakuacji mienia; - wyjaśnia, na czym polega ewakuacja I, II i III stopnia; - wskazuje listę rzeczy, które należy zabrać w przypadku ewakuacji; - omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji; - wyjaśnia, w jakiej sytuacji dokonuje się ewakuacji mienia; - omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji; - planuje samoewakuację; - potrafi ewakuować się w trybie nagłym; - zna zasady ewakuacji z budynku szkoły oraz drogi ewakuacyjne; - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w wodę i żywność; - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji; - zna pojęcie: samoewakuacja; - wie, w jaki sposób przygotować się do ewakuacji; - zna dogi ewakuacji w szkole; - omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan ewakuacji budynku szkoły;
	9.	Sposoby ochrony zwierząt.	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady obowiązujące w czasie ewakuacji zwierząt; - wymienia sposoby przystosowania i uszczelniania budynków inwentarskich; - wymienia miejsca, do jakich ewakuuje się zwierzęta; - omawia warunki, jakie należy zapewnić zwierzętom w czasie ewakuacji; - wskazuje osoby odpowiedzialne za planowanie ewakuacji zwierząt na obszarze województwa i powiatu; - omawia niezbędne ilości pożywienia, jakie należy zapewnić ewakuowanym zwierzętom; 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje sposoby i środki ochrony zwierząt; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan ewakuacji zwierząt z gospodarstwa rolnego na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> - powodzi - pożaru - zagrożenia chemicznego - zagrożenia bakteriologicznego

			- opisuje warunki, w jakich powinny przebywać ewakuowane zwierzęta;		
IV. Zagrożenia czasu pokoju	10.	Zagrożenia naturalne.	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zagrożenia naturalne; - wyjaśnia, jak należy zachować się podczas trzęsienia ziemi; - omawia, jak zachować się w przypadku wystąpienia osuwisk; - wie, jak należy zachować się w górach przed wyjściem na szlak; - potrafi prawidłowo zachować się w przypadku zejścia lawiny; - opisuje, w jaki sposób sygnalizuje się potrzebę pomocy w górach; - zna sposoby przeciwdziałania panice; - potrafi przygotować dokładny plan reagowania w sytuacjach kryzysowych; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia i omawia zagrożenia czasu pokoju; - wie, jakie zagrożenia naturalne występują na terenie naszego kraju; - zna zasady postępowania w czasie różnorodnych zagrożeń; 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia skutki występowania zagrożeń naturalnych w naszym kraju na przestrzeni ostatnich lat; - przygotowuje plan wycieczki w góry z zachowaniem wszelkich środków ostrożności;
	11.	Zagrożenia naturalne związane ze zjawiskami atmosferycznymi.	<ul style="list-style-type: none"> - zna procedury postępowania w czasie burzy i wichury; - zna procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi; - potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa przegrzaniu lub wyziębieniu; - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu; - charakteryzuje zagrożenia naturalne na świecie; - podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w ostatnich latach; - wie, gdzie w jego województwie znajdują się zapory wodne, ocenia ryzyko powodzi na wypadek ich przerwania; 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, jak zachować się czasie burzy, wichrów i powodzi; - wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury; - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu; 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie opracowuje mapę zagrożenia powodziowego dla wybranego województwa; - przygotowuje prezentację przedstawiającą procedury postępowania w czasie zagrożeń naturalnych;

	12.	Zagrożenia cywilizacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zasady działania podczas pożaru; - potrafi postępować w wypadku zatrucia czadem; - wie, jakie niebezpieczeństwo może stanowić zaczadzenie; - wie, jakie są najczęstsze przyczyny zaczadzenia; - zna objawy zaczadzenia; - potrafi zapobiegać zaczadzeniu; - wymienia źródła epidemii; - omawia procedury postępowania w czasie epidemii; - przygotowuje listę służb i instytucji w okolicy, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia; - wyjaśnia, na czym polega właściwe postępowanie w momentach wystąpienia poszczególnych zagrożeń; - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń; - omawia sposoby przeciwdziałania panice; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna źródła powstawania pożarów; - wie, jak zachować się podczas pożaru; - zna objawy zatrucia czadem; - omawia zasady postępowania podczas epidemii; - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację na temat największych epidemii na przestrzeni wieków;
	13.	Zagrożenia techniczne.	<ul style="list-style-type: none"> - omawia procedury postępowania w przypadku katastrofy budowlanej i komunikacyjnej; - wyjaśnia zasady postępowania związane z wyszukiwaniem i wynoszeniem ofiar oraz osób zagrożonych z rejonów porażenia; - przedstawia zasady działania w przypadku awarii technicznej; - zna procedury postępowania w sytuacji uwolnienia materiałów niebezpiecznych; - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w swoim najbliższym otoczeniu; - zna tablice oznaczające materiały niebezpieczne w transporcie; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zagrożenia techniczne; - przedstawia zasady działania w przypadku wystąpienia katastrof i awarii technicznych; - wyjaśnia zasady postępowania związane z wyszukiwaniem i wynoszeniem ofiar oraz osób zagrożonych z rejonów porażenia; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje debatę – argumenty za i przeciw powstaniu elektrowni jądrowej w Polsce;

		<ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny powstawania zagrożeń technicznych; - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń; 		
14.	Zagrożenie terroryzmem.	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje motywów ataków terrorystycznych; - wie, jak zachować się w wypadku zamachu bombowego; - omawia kryteria, które świadczą o tym, że przesyłka jest niebezpieczna; - omawia zasady postępowania z niebezpieczną przesyłką; - wie, w jaki sposób rozmawiać z osobą, która twierdzi, że podłożyła bombę; 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, jak postępować w przypadku podłożenia bomby, niebezpiecznej przesyłki oraz samochodu pułapki; - wie, jak rozpoznać niebezpieczną przesyłkę i samochód pułapkę; 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI wieku;
15.	Zachowanie w trakcie ataku terrorystycznego.	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zachowanie osoby, która chce dokonać samobójczego ataku terrorystycznego; - wie, jak powinna zachować się osoba będąca zakładnikiem; - wie, jak należy zachować się podczas szturmowania jednostki antyterrorystycznej; - wie, jak zachować się w sytuacji wybuchu bomby w środkach komunikacji; - wymienia i charakteryzuje motywów ataków terrorystycznych; - omawia zasady zachowania się w czasie ataku terrorystycznego na imprezie masowej; - wskazuje sposoby zapobiegania panice; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie: żywa bomba; - wie, jak postępować z tzw. żywą bombą; - wie, jak zachować się po zamachu bombowym, w sytuacji zakładniczej, podczas szturmowania jednostki antyterrorystycznej; - potrafi właściwie ocenić sytuację zagrożenia; 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie przygotowuje prezentację omawiającą zasady postępowania w czasie ataku terrorystycznego; - opracowuje plan postępowania na wypadek ataku terrorystycznego na halę sportową podczas zawodów;

	16.	Sytuacje kryzysowe w domu, szkole oraz miejscu wypoczynku.	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, czym jest sytuacja kryzysowa; - wymienia źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu; - omawia sposoby zachowania się w poszczególnych sytuacjach kryzysowych; - wie, czym jest zespół stresu pourazowego; - omawia kolejne kroki zarządzania sytuacją kryzysową; - charakteryzuje metody służące do identyfikacji zagrożeń; - ćwiczy sposoby zachowania się w wybranych sytuacjach kryzysowych; - omawia koncepcję trójkąta przestępstwa; - prezentuje model interwencji kryzysowej; - omawia sposoby przeciwdziałania panice; 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest sytuacja kryzysowa; - wymienia rodzaje sytuacji kryzysowych; - wie, jak zachować się, gdy jest się uczestnikiem lub świadkiem sytuacji kryzysowej; - wymienia źródła zagrożeń w domu, szkole, miejscach wypoczynku; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plan zarządzania kryzysowego dla swojego miejsca zamieszkania; - omawia go;
	17.	Zasady bezpiecznego życia: unikaj, przewiduj, reaguj.	<ul style="list-style-type: none"> - omawia elementy trójkąta bezpieczeństwa; - wymienia cechy charakteru niezbędne, aby pokierować działaniami ratowniczymi; - wymienia czynniki wpływające na umiejętność zachowania się w sytuacji kryzysowej; - omawia schemat postępowania w sytuacji kryzysowej; - przedstawia sposoby przygotowania się na wystąpienie sytuacji kryzysowej; - wymienia jednostki, które dbają o infrastrukturę bezpieczeństwa w jego najbliższej okolicy; 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, jakie zagrożenia istnieją w jego najbliższym otoczeniu; - zna zasady bezpiecznego życia; - wie, na co powinien zwrócić uwagę, gdy znajdzie się w nowym miejscu; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację przedstawiającą sposoby zapobiegania zagrożeniom występującym w najbliższym otoczeniu; - przygotowuje plakat zawierający informacje na temat elementów, na które należy zwrócić uwagę, gdy przebywa się w nowym miejscu;

V. Zagrożenia czasu wojny	18.	Broń współczesnego pola walki.	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia środki zaliczane do broni precyzyjnej; - dokonuje podziału broni współczesnego pola walki; - charakteryzuje broń współczesnego pola walki; - wyjaśnia, dlaczego współcześnie coraz większego znaczenia nabiera broń radioelektroniczna; - wyjaśnia, dlaczego współczesne rodzaje broni ewoluują w kierunku coraz bardziej złożonych systemów; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia konwencjonalne rodzaje broni współczesnego pola walki; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację dotyczącą produkowanego w Polsce uzbrojenia współczesnego pola walki;
	19.	Broń jądrowa i broń biologiczna.	<ul style="list-style-type: none"> - zna zastosowanie energii jądrowej w czasie pokoju; - omawia podział broni masowego rażenia; - charakteryzuje rodzaje broni jądrowej; - omawia podstawowe czynniki rażenia wybuchu jądrowego; - charakteryzuje rodzaje broni biologicznej; - wymienia zakażenia wywołane przez różne rodzaje broni biologicznej; - omawia oznaki ataku bronią biologiczną; - omawia sposoby przenoszenia drobnoustrojów broni biologicznej; 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest broń masowego rażenia; - zna podział broni masowego rażenia; - omawia broń jądrową i biologiczną; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje informacje dotyczące wypadków zastosowania broni masowego rażenia; - przygotowuje prezentację przedstawiającą zastosowanie energii jądrowej w przemyśle, medycynie, sztuce i archeologii;
	20.	Broń chemiczna.	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podział broni chemicznej; - zna podział bojowych środków trujących; - omawia rodzaje i sposób działania bojowych środków trujących; - charakteryzuje bojowe środki trujące; - wymienia toksyczne środki przemysłowe; - zna przeznaczenie bojowych środków zapalających; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna rodzaje broni chemicznej; - omawia bojowe środki trujące; - przedstawia bojowe środki zapalające; 	<ul style="list-style-type: none"> - korzystając z różnych źródeł, przygotowuje prezentację przedstawiającą broń masowego rażenia;
	21.	Indywidualne środki ochrony	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje indywidualne środki ochrony dróg oddechowych i skóry przed skażeniami; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia indywidualne środki 	<ul style="list-style-type: none"> - organizuje spotkanie z osobą,

	przed skażeniami lub skutkami użycia broni masowego rażenia.	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia środki ochrony dróg oddechowych; - wymienia zastępcze środki ochrony dróg oddechowych; - wskazuje środki ochrony skóry; - omawia zastępcze sposoby ochrony skóry przed skażeniami; 	ochrony przed bronią masowego rażenia; - zna zasady ich działania;	która w jego miejscowości zajmuje się indywidualnymi środkami ochrony przed skażeniami;
22.	Zbiorowe środki ochrony ludności.	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje podziału budowli ochronnych; - omawia znaczenie schronu; - wie, co to są: ukrycia, szczeliny przeciwlotnicze; - wie, jakie obiekty w jego okolicy mogą pełnić funkcje zastępczych budowli ochronnych; - zna zasady zachowania się w budowlach ochronnych; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje budowli ochronnych; - zna zasady zachowania się w budowlach ochronnych; 	- przygotowuje mapę swojej miejscowości z zaznaczonymi na niej istniejącymi budowłami ochronnymi;
23.	Postępowanie ludności w rejonach rażenia bronią współczesnego pola walki.	<ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest rejon rażenia bronią konwencjonalną; - zna zasady zachowania w terenie skażonym; - wie, co to jest rejon rażenia bronią: jądrową, chemiczną, biologiczną; - wyjaśnia, na czym polega ewakuacja III stopnia; - omawia zasady zachowania się w rejonie rażenia bronią konwencjonalną; - przygotowuje listę podstawowych czynności, które należy wykonać w sytuacji przebywania w rejonie rażenia bronią biologiczną; - charakteryzuje elementy organizacyjne ewakuacji ludności zapewniające jej sprawny przebieg; 	<ul style="list-style-type: none"> - zna uniwersalne zasady postępowania w rejonach rażenia bronią konwencjonalną; - omawia zasady ewakuacji z terenów zagrożonych; 	- przygotowuje plan postępowania w sytuacji zagrożeń wynikających z użycia broni współczesnego pola walki (przygotowuje komunikaty ostrzegawcze, opracowuje plan ewakuacji i dalszego działania);

VI. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.	24.	Zaplecze pierwszej pomocy. Łańcuch przeżycia.	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe wyposażenie apteczki; - uzasadnia, dlaczego wyposażenie apteczki może ulegać modyfikacjom; - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia; - omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia; - przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia; - wykazuje się znajomością schematu prowadzenia rozmowy z dyspozytorem służb ratunkowych; - potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć; - omawia schemat wzywania pomocy; - zna telefony alarmowe; 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia środki przydatne przy udzielaniu pierwszej pomocy; - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia; - omawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa; - zna ogniwa łańcucha przeżycia; - potrafi wezwać pomoc; 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia, co powinna zawierać apteczka w pracowni chemicznej i na sali gimnastycznej – uzasadnia swój wybór; - przygotowuje prezentację na temat łańcucha przeżycia;
	25	Poszkodowany nieprzytomny.	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego; - dokonuje oceny funkcji życiowych; - zna konsekwencje utraty przytomności; - potrafi udzielić pomocy osobie nieprzytomnej; - potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej; - wyjaśnia, dlaczego należy mówić do poszkodowanego w trakcie udzielania mu pomocy; - wie, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego; - demonstruje sposób oceny funkcji życiowych; 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę zapewnienia poszkodowanemu pomocy psychologicznej;
	26.	Poszkodowany bez czynności życiowych.	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznać nagle zatrzymanie krążenia (NZK); - wyjaśnia, dlaczego ważne jest jak najszybsze podjęcie resuscytacji od momentu zatrzymania krążenia; - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową; - uzasadnia użycie AED (automatycznego defibrylatora 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznać poszkodowanego, u którego doszło do NZK; - umie wykonać zgodnie z algorytmem 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację na temat programu powszechnego dostępu do defibrylatorów

		zewnętrznego); - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową z wykorzystaniem AED;	resuscytację krążeniowo-oddechową;	(PAD);
27.	Urazy kostno-stawowe.	- wymienia rodzaje złamań; - zna zasady udzielania pierwszej pomocy przy urazach kostnych; - wie, które urazy stanowią największe zagrożenia dla życia i zdrowia; - wyjaśnia, w jakich okolicznościach dochodzi najczęściej do obrażeń klatki piersiowej, głowy i miednicy; - zna sposoby złagodzenia bólu u poszkodowanego ze złamaniami; - udziela pierwszej pomocy osobom z obrażeniami klatki piersiowej, głowy i miednicy; - wie, jak należy postępować z poszkodowanym z urazem kręgosłupa;	- udziela pierwszej pomocy w przypadkach złamań, zwichnięć, obrażeń głowy, klatki piersiowej, miednicy i kręgosłupa;	- charakteryzuje urazy, na jakie narażony jest kierowca w trakcie wypadku drogowego w zależności od rodzaju zderzenia; - wymienia ich przyczyny; - omawia sposoby udzielenia pierwszej pomocy;
28.	Urazy skórno-naczyniowe.	- udziela pierwszej pomocy przy zranieniach; - zna podział oparzeń; - omawia oparzenia I, II i III stopnia; - udziela pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych; - omawia regułę dziewiątek stosowaną do oceny rozległości oparzeń; - omawia zasady postępowania podczas krwotoku; - wie, dlaczego opatrunek uciskowy składa się z kilku warstw; - potrafi udzielić pomocy osobie we wstrząsie pourazowym; - dba o zapewnienie własnego bezpieczeństwa;	- zna zasady udzielania pierwszej pomocy w sytuacji zranienia, oparzenia, krwotoku;	- przygotowuje prezentację dotyczącą postępowania we wstrząsie krwotocznym;

	29.*	Nagle zatrzymanie krążenia u dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> - zna najczęstsze przyczyny NZK u dzieci; - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego; - wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową u dzieci; - zna odmienność postępowania resuscytacyjnego u dzieci; - potrafi postępować w przypadku zadławienia u dzieci; - uzasadnia użycie AED (automatycznego defibrylatora zewnętrznego); - potrafi bezpiecznie obsłużyć AED; - potrafi wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową z wykorzystaniem AED u dzieci; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonać wstępnej oceny i przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową u dzieci; - umie udzielić pomocy w przypadku zadławienia u dzieci; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plakat przedstawiający algorytm resuscytacji u dzieci zgodny z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC);
	30.*	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u niemowląt.	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny NZK u niemowląt; - dokonuje wstępnej oceny poszkodowanego; - wykonuje zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo-oddechową u niemowląt; - wykazuje odmienność postępowania u niemowląt; - potrafi udzielić pomocy w przypadku zadławienia u niemowląt; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonać wstępnej oceny i przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową u niemowląt; - umie udzielić pomocy w przypadku zadławienia u niemowląt; 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje plakat przedstawiający algorytm resuscytacji u niemowląt zgodny z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC);

6. Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

Ocenianie jest procesem, który pozwala na zebranie informacji o efektach pracy ucznia, a także o stopniu opanowania przez niego wiedzy i umiejętności.

Jeśli chcemy, aby ocena miała charakter konstruktywny, powinna ona być obiektywna, rzetelna, trafna i sprawiedliwa. Jednocześnie powinna mobilizować ucznia do dalszej pracy. Właściwie przekazana informacja zwrotna inspirowa do samokształcenia, podnosi samoocenę, a także zachęca do korygowania działań.

Celem oceniania jest:

- sterowanie procesem nauczania,
- uzyskiwanie informacji o jakości uczenia się,
- rozwijanie motywacji,
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy,
- dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach.

Funkcja oceny:

- dydaktyczna – wynika z programów nauczania, mierzona testami (wiedza, umiejętności, aktywność, praca na lekcji);
- społeczno-dydaktyczna – określa postawy i cechy osobowościowe ucznia, jego funkcjonowanie w grupie, emocjonalne zaangażowanie, wynikające np. z trudności rodzinnych;
- dydaktyczno-prognostyczna – informuje o stopniu znajomości zagadnienia, niekoniecznie w oparciu o program wyłącznie szkolny; jest również pomocna przy planowaniu czynności nauczyciela, informuje także o przyszłych wynikach ucznia na podstawie bieżących ocen dydaktycznych;
- sterująco-metodyczna – uzmysławia nauczycielowi konieczność zmiany lub kontynuacji metod pracy z uczniem (dotychczasowe są mało skuteczne lub bardzo skuteczne);
- psychologiczna – obejmuje kontekst zdrowia psychicznego i fizycznego ucznia;
- wychowawcza – uwzględnia zaangażowanie, staranność, wkład pracy, warunki środowiskowe itp.;
- selektywna – odróżnia uczniów dobrze przygotowanych do dalszej nauki od tych, którzy tej umiejętności jeszcze nie posiadli;
- społeczna – powinna kształtować stosunki w klasie i określić przygotowanie i predyspozycje ucznia do dalszej nauki, pracy; ocena nie może spełniać funkcji represyjnej, powinna być wspierająca dla ucznia. Uczniowie powinni zostać zapoznani z zasadami oceniania na pierwszych zajęciach.

Nauczyciel jest zobowiązany do przestrzegania zasady jawności przy wystawianiu ocen.

Wystawianie ocen z odpowiedzi ustnej oraz odczytywanie ocen z prac pisemnych nie może być komentowane na forum klasy w sposób drażliwy dla ucznia. Jediną podstawą do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej są kontrole uczniów prowadzone systematycznie i rozłożone równomiernie na cały okres nauki.

Kryteria oceniania oraz zakres wymagań ustala nauczyciel przedmiotu, zgodnie z WSO każdej placówki.

Uczniowi przysługuje możliwość zgłoszenia nieprzygotowania raz w semestrze. Musi dokonać tej czynności na początku zajęć. Kolejne nieprzygotowania skutkują oceną niedostateczną.

Uczeń, który otrzymał oceną niedostateczną ze sprawdzianu, powinien ją poprawić w ciągu dwóch tygodni – w terminie ustalonym z nauczycielem.

Propozycje kryteriów oceniania prac pisemnych:

• 100% + dodatkowe zadania	celujący
• 91% – 100 %	bardzo dobry
• 75% – 90 %	dobry
• 51% – 74%	dostateczny
• 30% – 50%	dopuszczający
• 0 % – 29%	niedostateczny

Prace pisemne udostępniane są rodzicom i dzieciom do wglądu. Przechowywane są przez nauczyciela w szkole.

Brak pracy domowej uczeń powinien uzupełnić do najbliższych zajęć.

W przypadku nieobecności w szkole uczeń powinien uzupełnić wiadomości oraz brakujące notatki i ćwiczenia. Oceny za zeszyt, zeszyt ćwiczeń oraz inne formy aktywności ucznia są stopniami wspomagającymi.

Kryteria oceniania – wymagania na poszczególne oceny.

Lp.	Ocena	Wymagania – Uczeń:
1.	Celujący	<ul style="list-style-type: none"> • zdobył wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza zakres programu nauczania, • potrafi zainicjować dyskusję, • dzieli się z klasą swoją wiedzą i umiejętnościami, • potrafi argumentować, • wykazuje się aktywnością w czasie zajęć, • osiąga sukcesy w konkursach, olimpiadach, turniejach, • potrafi zastosować wiedzę i umiejętności w sytuacjach nietypowych, • inicjuje działania na rzecz klasy, szkoły, lokalnego środowiska,
2.	Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidziany w programie nauczania, • wykorzystuje wiedzę z innych dziedzin do rozwiązywania sytuacji problemowych, • korzysta z różnych źródeł informacji, • potrafi samodzielnie rozwiązać sytuacje problemowe przedstawione przez nauczyciela, • wykazuje się aktywnością na zajęciach, • uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych, • bezbłędnie przedstawia algorytmy postępowania w różnorodnych sytuacjach, • właściwie korzysta ze sprzętu niezbędnego do realizacji zajęć, • aktywnie włącza się w akcje charytatywne, wolontariat itp., • umie kierować działaniami we współpracy z grupą rówieśników,
3.	Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym, • wykorzystuje różne źródła informacji, • poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych, • aktywnie uczestniczy w zajęciach, • podejmuje wybrane zadania dodatkowe, • poprawnie przedstawia algorytmy postępowania w różnorodnych sytuacjach, • dokonuje porównań typowych sytuacji, • samodzielnie realizuje zadania powierzone przez nauczyciela,
4.	Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • częściowo opanował podstawowe wiadomości i umiejętności – umożliwiające podjęcie niezbędnych działań ratunkowych, • przy pomocy nauczyciela podejmuje proste zadania, • w czasie zajęć samodzielnie wykonuje proste zadania zlecone przez nauczyciela,

		<ul style="list-style-type: none"> • przejawia przeciętną aktywność,
5.	Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczne braki w wiedzy i umiejętnościach przewidzianych programem nauczania, jednak nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia się, • potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste czynności, • pracuje niesystematycznie, • nie prowadzi kart ćwiczeń lub ma poważne braki,
6.	Niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje niesystematycznie, • nie wykazuje zainteresowania przedmiotem, • nie prowadzi kart ćwiczeń lub ma poważne braki, • nie opanował wiedzy i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia, • nie potrafi udzielić odpowiedzi, rozwiązać zadania nawet przy pomocy nauczyciela,

Metody sprawdzania osiągnięć ucznia

- **Test diagnostyczny** – przeprowadzany na początku nowego etapu edukacyjnego w celu weryfikacji wiedzy i umiejętności.
- **Sprawdziany, testy** – obejmują partię materiału z określonego działu. Powinny być zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem. Przed rozpoczęciem sprawdzianu uczniowie powinni znać jego punktację, zgodnie z procentowymi kryteriami. Sprawdzone prace uczniowie powinni otrzymać w ciągu dwóch tygodni.
- **Kartkówka** – obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji, nie jest zapowiadana. Nie powinna trwać dłużej niż 15 minut. Ocena z kartkówki nie podlega poprawie.
- **Odpowiedź ustna** – wypowiedź na pytanie nauczyciela, obejmuje zakres trzech ostatnich lekcji.
- **Zadanie domowe** – każda zadana praca powinna być sprawdzona przez nauczyciela, chociaż nie zawsze musi być oceniona.
- **Aktywność na lekcji** – uczniowie mogą otrzymywać „plusy” za aktywność na lekcji. Trzy plusy mogą składać się na ocenę bardzo dobrą.
- **Praca w grupach** – ocenianiu podlega trafność argumentów, wkład w pracę grupy, stopień realizacji zadania, umiejętne wykorzystanie pomocy dydaktycznych.
- **Ćwiczenia, sytuacje symulowane** – ocenianiu podlega prezentowanie umiejętności, w szczególności udzielania pierwszej pomocy, rozwiązywania sytuacji problemowych.
- **Prezentacje multimedialne** – uczniowie mogą przygotowywać prezentacje dotyczące treści nauczania.
- **Zeszyt, zeszyt ćwiczeń** – oceniana jest systematyczność, estetyka oraz zadania domowe.
- **Zajęcia pozalekcyjne** – konkursy, olimpiady, turnieje, koła zainteresowań itp.

Dbając o indywidualizację procesu nauczania, należy pamiętać o konieczności dostosowania wymagań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Sprawdziany dla nich można realizować w ten sposób, aby np. 60% zadań sprawdzało wiadomości konieczne. Można również przygotować sprawdziany, kartkówki czy pytania do ustnych odpowiedzi o innym stopniu trudności.

Wszystkich uczniów obowiązują treści podstawy programowej, dlatego też proces indywidualizacji może odbywać się tylko na poziomach: doboru metod nauczania i oceniania. Na etapie planowania zajęć trzeba pamiętać, że uczeń zdolny też może być dyslektykiem bądź posiadać jakiś inne specyficzne trudności w uczeniu się.

DYSLEKSJA, DYSORTOGRAFIA, DYSGRAFIA

Dysleksja — specyficzne trudności w uczeniu się czytania, którym często towarzyszą trudności w opanowaniu poprawnej pisowni.

Dysortografia – to trudności w opanowaniu poprawnej pisowni, również zasad ortograficznych.

Dysgrafia – zaburzenia strony graficznej pisma.

Wskazówki do pracy z uczniem

1. Stosować zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.
 2. Dostosować swoje wymagania do faktycznych możliwości ucznia.
 3. Stosować częste zachęty i pochwały.
-